
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

Ալբերտ Խառատյան – Կ. Պոլսի և Զմյուռնիայի հայ ազգաբնակչության տեղահանումների շուրջ (1915–1916 թթ.)	3
Յուրի Սուվարյան, Արծվիկ Սուվարյան – Մարդու և առաջնորդի կերպարը Ն. Շնորհալու «Թուղթ ընդհանրականում» («Թուղթ ընդհանրականի» 850-ամյակի առթիվ)	21
Էդուարդ Դանիելյան – Արցախ-Խաչենի իշխանության նշանակությունը Կիլիկիայի հայկական թագավորության արևելյան քաղաքականության մեջ (XIII դարի 40-ական թվականներ)	33
Գոռ Երանյան – Հայերի բռնի իսլամացման և մահմեդականություն ընդունելու դեպքերը XIV–XV դդ. (Հայաստանի հարավային շրջանների օրինակով)	43
Կարեն Հայրապետյան – Արևմտահայ փախստականների տունդարձի հարցը բրիտանական զորքերի հրամանատարության հետ բանակցություններում (1919 թ. մարտ-մայիս)	60

II

Իրինա Դրամբյան – Լիդիա Ալեքսանդրի Դուռնովո (ծննդյան 130-ամյակի առթիվ) (ռուս.)	79
Թամար Հայրապետյան – Չխոսկանության սովորույթի վերապրուկները «Մաքրի Խրժիգ» (Համբերության տիկնիկ) հեքիաթախմբում	91
Սվետլանա Վարդանյան – Գանձակի բանահյուսությունը Երվանդ Լալայանի գրառումներում	104
Լյուբա Կիրակոսյան – Արցախի Տիգրանակերտի եկեղեցու ճարտարապետությունը	115
Փառանձեմ Մեյթիխանյան – Աստծու անուններն ու անվանումները Սուրբ գրքում (Հայր Աստված)	141
Անահիտ Խուդավերդյան – Գանգերի ձևափոխումները կենցաղա-մշակութային ավանդույթների հետևանքով (ըստ Հայաստանի բրոնզեդարյան և երկաթի ժամանակաշրջանների հուշարձանների մարդաբանական նյութերի) (ռուս.)	159
Լևոն Սկրտչյան – Նորահայտ քարե գլուխ Կարմիր բլուր հնավայրից	179

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Սամվել Խաչատրյան – Խոսքով Երրորդ Մեծ Արշակունի արքայի թագավորելու և զոհվելու ժամանակի հարցը	183
--	-----

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Ե. ԼԱԼԱՅԱՆԻ ԲԱՆԱՀՅՈՒՍԱԿԱՆ ԱՐՇԱՎԱԽՄԲԻ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ 100-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Ալվարդ Ղազիյան – Սենեքերիմ Շալջյան (1878–1943 թթ.)	204
Սուրեն Ավետիսյան – Հայաստանի Կարմիր Խաչի ընկերության և Ամերկոմի փոխհարաբերությունները (1929–1931 թթ.)	212

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Արմեն Կարապետյան – Աշոտ Ա. Մելքոնյան. Ցեղասպանություն և հայրենազրկում. Ճանաչումից՝ հատուցում (հոդվածներ և հարցազրույցներ)	224
Անլիտա Դուլուխանյան – Անուշավան Զաքարյան. Սերգեյ Գորոդեցկին Արևմտյան Հայաստանում և Անդրկովկասում (1916–1921 թթ.)	228
Էդուարդ Պողոսյան – Էդիկ Սինասյան. Հայաստանի Երրորդ Հանրապետության պատմություն	234
Արարատ Հակոբյան – Համլետ Հարությունյան. Նոր Բայազետի գավառը 1920–1930 թթ.	238
Աննա Ասատրյան – Տաթևիկ Շախկուլյան. Կոմիտասի ստեղծագործության վաղ շրջանը (1891–1899)	241
Թաթուլ Ասոյան – Վիկտոր Կատվալյան. Հայ բարբառագիտության հարցեր	245
Սարգիս Կազարով (Դոնի Ռոստով) – Ա. Ժ. Հարությունյան. Հայաստանը, Արևելամիջերկրածովքի պետությունները և Իրանը (Ք. ա. 189 – Ք. հ. 298 թթ.) (ռուս.)	249

ՄԵՐ ՀՈԲԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Անուշավան Զաքարյան – Պատմաբանը, գիտության կազմակերպիչը, քաղաքացին (ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Աշոտ Աղասու Մելքոնյանի ծննդյան 55-ամյակի առթիվ)	253
Ալեքսանդր Մանասյան – Ինքնության ակունքների պահպանության գործի նվիրյալը (Բանագետ Ալվարդ Ղազիյանը 85 տարեկան է)	260

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

Լիլիթ Արտեմյան – Երիտասարդ հայ արվեստաբանների գիտական տասներորդ նստաշրջանը՝ նվիրված Փանոս Թերլեմեզյանի ծննդյան 150-ամյա հոբելյանին	265
Համո Սուքիասյան, Լևոն Մուրադյան – Գիտաժողով՝ նվիրված անվանի պատմաբան Վլադիմիր Ղազախեցյանի 90-ամյակին	271
ՀՀ ԳԱԱ տարեկան ընդհանուր ժողովը	274

ԼՐԱՏՈՒ

Հրաչիկ Միտոնյան	288
Պետրոս Հովհաննիսյան	291

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

I

- Альберт Харатян** – О депортации армянского населения Константинополя и Смирны (1915–1916 гг.)3
- Юрий Суварян, Арцвик Суварян** – Образы человека и лидера в произведении Нерсеса Шнорали «Соборное послание» (к 850-летию «Соборного послания»).....21
- Эдуард Даниелян** – Значение княжества Арцах-Хачена в восточной политике Армянского царства Киликии (40-е годы XIII века)33
- Гор Еранян** – Случаи насильственной исламизации армян и принятия ими магометанства в XIV–XV веках (на примере южных областей Армении).....43
- Карен Айрапетян** – Вопрос возвращения на родину западноармянских беженцев в переговорах с командованием британских войск (март–май 1919 г.).....60

II

- Ирина Дрампян** – Лидия Александровна Дурново (к 130-летию со дня рождения)(на русском яз.)79
- Тамар Айрапетян** – Пережитки традиции молчаливости в цикле сказок «Сабри Хрчик» (Кукла терпения).....91
- Светлана Варданян** – Фольклорное наследие Гандзак в записях Ерванда Лалаяна.....104
- Люба Киракосян** – Архитектура Тигранакертской церкви в Арцахе.....115
- Парандзем Мейтиханян** – Имена и названия Бога в Священном писании (Отец Бог).....141
- Анаит Худавердян** – Деформация черепов вследствие культурно-бытовых традиций (по антропологическим материалам памятников Армении эпох бронзы и железа) (на русском яз.).....159
- Левон Мкртчян** – Новонайденная каменная голова из раскопок Кармир Блура.....179

ОБСУЖДЕНИЯ

- Самвел Хачатрян** – Вопрос о времени царствования и гибели Хосрова Третьего Великого Аршакуни.....183

ПУБЛИКАЦИИ

К 100-ЛЕТИЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ФОЛЬКЛОРНОЙ
ЭКСПЕДИЦИИ Е. ЛАЛАЯНА

Алвард Газиян – Сенекерим Шалджян (1878–1943 гг.)	204
Сурен Аветисян – Взаимоотношения общества Армянского Красного Креста и Амеркома (1929–1931 гг.).....	212

РЕЦЕНЗИИ

Армен Карапетян – Ашот А. Мелконян. Геноцид и патрицид: от признания к компенсации (статьи и интервью).....	224
Аэлита Долуханян – Анушаван Закарян. Сергей Городецкий в Западной Армении и в Закавказье (1916–1921 гг.)	228
Эдуард Погосян – Эдик Минасян. История Третьей Республики Армении	234
Арарат Акопян – Гамлет Арутюнян. Уезд Нового Баязета в 1920–1930 гг.....	238
Анна Асатрян – Татевик Шахкулян. Ранний период творчества Комитаса (1891–1899).....	241
Татул Асоян – Виктор Катвалян. Вопросы армянской диалектологии	245
Саркис Казаров (Ростов-на-Дону) – А. Ж. Арутюнян. Армения, государства Восточного Средиземноморья и Иран (189 г. до н. э. – 298 г. н. э.)(на русском яз.).....	249

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Анушаван Закарян – Историк, организатор науки, гражданин (к 55-летию со дня рождения академика НАН РА Ашота Агасиевича Мелконяна).....	253
Александр Манасян – Преданность делу сохранения истоков идентичности (фольклористу Алвард Газиян 85 лет).....	260

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Лилит Артемян – Десятая научная сессия молодых армянских искусствове- дов, посвященная 150-летию юбилею Фаноса Терлемезяна	265
Амо Сукиасян, Левон Мурадян – Научная конференция, посвященная 90-летию именитого историка Владимира Казахецяна	271
Годичное общее собрание НАН РА	274

ХРОНИКА

Грачик Симонян	288
Петрос Оганисян	291

CONTENTS

ARTICLES , REPORTS

I

- Albert Kharatyan** –About the Deportation of the Armenians of Constantinople and Smyrna (1915–1916)3
- Yuri Suvaryan, Artsvik Suvaryan** –The Images of a Human and a Leader in Nerses Shnorhali's "A Monastic Message" (on the 850th anniversary of " A Monastic Message")...21
- Eduard Danielyan** –The Significance of Artsakh-Khachen Princedom in the Eastern Policy of the Armenian Kingdom of Cilicia (the 40s of the 13th century)33
- Gor Yeranyan** – The Cases of Forcible Islamization and Conversion to Muslim of the Armenians in the 14th–15th centuries (on the example of the Southern regions of Armenia).....43
- Karen Hayrapetyan** – The Issue of the Western Armenian Refugees' Repatriation in the Negotiations with the Command of the British Troops (March–May 1919).....60

II

- Irina Drampyan** – Lidia A.Durnovo (on the 130th birth anniversary) (in Russian).....79
- Tamar Hayrapetyan** – The Survivals of the Tradition of Taciturnity in the "Sabri Khrdzik" (Doll of Patience) Fairy Tale Cycle.....91
- Svetlana Vardanyan** – Folkloric Heritage of Gandzak in the Records of Yervand Lalayan...104
- Lyuba Kirakosyan** – The Architecture of Tigranakert Church in Artsakh.....115
- Parandzem Meytikhanyan** –The Names and the Titles Given to God in the Holy Book (the Father).....141
- Anahit Khudaverdyan** – Modifications of Skulls as a Result of the Cultural-Household Traditions (according to anthropological materials of the Bronze and Iron Ages' monuments of Armenia) (in Russian).....159
- Levon Mkrtchyan** – Newly-Discovered Stone Head from Karmir Blur.....179

DISCUSSIONS

- Samvel Khachatryan** – The Issue of the Time of the Reign and Death of Khosrow the Great Arshakuni183

PUBLICATIONS

To the 100th Anniversary of the Activities of
Ye.Lalayan's Folkloric Expedition

- Alvard Ghaziyanyan** – Senekerim Shaljian (1878 – 1943)204
- Suren Avetisyan** – Interrelations of Armenian Red Cross and Amercom (1929 –1931).....212

BOOK REVIEWS

Armen Karapetyan – Ashot A. Melkonyan. Genocide and Patriocide: From Recognition to Reparation (articles and interviews).....	224
Aelita Dolukhanyan – Anushavan Zakaryan. Sergey Gorodetsky in Western Armenia and Transcaucasia (1916–1921)	228
Edward Poghosyan – Edik Minasyan. History of the Third Republic of Armenia.....	234
Ararat Hakobyan – Hamlet Harutyunyan. New Bayazet Province in 1920 –1930.....	238
Anna Asatryan – Tatevik Shakhkulyan. Early Period of Creation of Komitas (1891–1899).....	241
Tatul Asoyan – Victor Katvalyan. Issues of Armenian Dialectology.....	245
Sargis Kazarov (Rostov-on-Don) – H.G.Harutyunyan. Armenia, Countries of Ancient East Mediterranean and Iran (189 B.C. – 298 A.D.) (in Russian).....	249

OUR JUBILEES

Anushavan Zakaryan – Historian, Organizer of Science, Citizen (on the 55th birth anniversary of academician of NAS RA Ashot A. Melkonyan).....	253
Alexander Manasyan – Devotee of Preservation of Sources of Identity (folklorist Alvard Ghaziyani is 85 years old)	260

SCIENTIFIC LIFE

Lilit Artemyan – The Tenth Scientific Session of Young Armenian Art Critics on Panos Terlemezyan's 150th Jubilee.....	265
Hamo Sukiasyan, Levon Muradyan –Scientific Conference Dedicated to the Eminent Historian Vladimir Ghazakhetsyan's 90th Anniversary.....	271
Annual General Assembly of NAS RA	274

NEWS

Hrachik Simonyan	288
Petros Hovhannisyan	291